

Examen de Química Física Avanzada   Juny-2005

Nom, Cognoms:

TEORIA   (50%)

Sense llibres.

Primer parcial 1 hora 15 min. Cal fer les questions 1 i 2 i triar-ne una entre la 3 i la 4

1. A una temperatura determinada la capacitat calorífica a volum constant d'una mescla de 3 mols de H_2 i 1 mol de N_2 és $C_v = 10R$. Quin seria el valor de C_v si reaccionaren els gasos completament per formar NH_3 a aquesta mateixa temperatura?
2. Un sistema consta de 21 Boltzons corregits, cadascun dels quals pot trobar-se en quatre nivells d'energia accessible $E = 0, \Delta, 2\Delta, 3\Delta$ (les degeneracions dels nivells són, respectivament, 1,2,2,1). En Jouls Δ val $100 k$, on k coincideix numèricament amb la constant de Boltzman quan aquesta és expressada en el sistema MKS. (a) Indiqueu si la distribució $N_0 = 8, N_1 = 8, N_2 = 4, N_3 = 1$ és una distribució d'equilibri. En cas afirmatiu, calculeu la temperatura T i la funció de partició f a aquesta temperatura. (b) Indiqueu si la distribució $N_0 = 3, N_1 = 9, N_2 = 5, N_3 = 3$ és una distribució d'equilibri. En cas afirmatiu, calculeu la corresponent temperatura i funció de partició.
3. Calculeu (integrant en l'espai de fases) la funció de partició d'un gas ideal monoatòmic de massa m que ocupa una caixa cilíndrica de radi R i alçada H a la temperatura T .
Ajuda $\int_{-\infty}^{\infty} e^{-ax^2} dx = (\pi/a)^{1/2}$.
4. El model d'Einstein per a les capacitats calorífiques de sòlids considera un cristall en el que cada àtom que el forma pot oscil·lar harmònicament al voltant de la seua posició d'equilibri en les 3 direccions de l'espai. Considereu que la freqüència de vibració de tots els àtoms en totes les direccions de l'espai és la mateixa (ω). Cada moviment oscil·latori presenta energies $\epsilon_v = (v + 1/2)\hbar\omega$, $v = 0, 1, 2, 3, \dots$ i una funció de partició $f = \frac{1}{1 - e^{-\hbar\omega/kT}}$. En el límit clàssic de comportament, en el que l'energia és $p^2/2m + m\omega^2 x^2/2$, quina és la funció de partició? Calculeu les capacitats calorífiques a volum constant en els dos comportaments i compareu els resultats en els límits $\hbar\omega \gg \gg kT$ (baixes temperatures) i $kT \gg \gg \hbar\omega$ (altes temperatures).
Ajuda: $U = NkT^2 \left(\frac{\partial \ln f}{\partial T} \right)_v$; $C_v = \left(\frac{d'Q}{dT} \right)_v$; $dU = d'Q - PdV$.
Advertència: Hi ha $3N$ (i no simplement N) moviments.

Nom, Cognoms:

TEORIA   (50%)

Sense llibres. Podeu fer ús però de les taules de caràcters i dels de productes d'irreps.

Segon parcial 1 hora 30 min.

- La molècula plana 1,3 butadiè pot presentar conformació cis o trans. S'ha observat que aquesta molècula no presenta absorció en microones. És açò prova en favor d'una de les conformacions? Raona la resposta.
  - Mostreu explícitament que les constant rotacionals del benzè obeeixen la relació: $B = C = 2A$.
  - Si la freqüència típica de la tensió $O - H$ és 3600 cm^{-1} . Quina seria la freqüència típica de la tensió $O - D$?
- Una molècula A_2B presenta un espectre d'absorció en microones amb línies fortes equidistants a 15, 30, 45 ... kMHz i cap línia més. Indiqueu si aquest espectre és compatible amb una estructura lineal ABA. Indiqueu si aquest espectre és compatible amb una estructura lineal AAB. Raoneu la resposta.
  - Indiqueu i justifiqueu si els eixos principals del tensor d'inèrcia coincideixen amb els del tensor de polaritzabilitat en el cas del H_2O i HDO (aigua deuterada).
  - Una molècula diatòmica presenta una configuració fonamental $(\sigma^+)^2(\pi)^2(\sigma^+)^0$ i una primera excitada $(\sigma^+)^2(\pi)^1(\sigma^+)^1$. La part menys energètica de l'espectre electrònic presenta les següents bandes: 10 kk ($\epsilon = 10^{-3}$), 22 kk ($\epsilon = 10^{-2}$), 30 kk ($\epsilon = 10^4$) i 32 kk ($\epsilon = 10^{-3}$). ϵ és el coeficient d'extinció molar. Assigneu cada transició. Justifiqueu la resposta.
3. Escriviu l'hamiltonià d'un sistema de dos protons interactuants ($j \neq 0$) en un mateix entorn químic i en presència d'un camp extern B_0 . Dibuixeu els nivells d'energia en funció del camp. Determineu les funcions d'ona, les transicions no prohibides i la forma qualitativa de l'espectre.

Examen de Química Física Avanzada Juny-2005

Nom, Cognoms:

PROBLEMES (50%)

Podeu fer ús de fins a dos llibres i de les taules de caràcters i de les de productes d'irreps.

Primer parcial 1 hora 15 min.

1. Considereu un gas ideal que està a la temperatura T_0 . Considereu que, d'alguna manera, eliminem les molècules que presenten una velocitat major que $v = \sqrt{9kT_0/m}$, on k és la constant de Boltzman i m la massa molecular. Passat un temps el gas assoleix un nou equilibri a la temperatura T_1 . Calculeu T_1/T_0 .
Ajuda: $\int_{3a}^{\infty} v^4 e^{-v^2/(2a^2)} dv = 0.41a^5$; $\int_{3a}^{\infty} v^2 e^{-v^2/(2a^2)} dv = 0.03671a^3$.

2. Considereu un sistema arbitrari en contacte amb un focus de calor a la temperatura $T = (k\beta)^{-1}$. Hem demostrat a classe que $U = \overline{E} = -\left(\frac{\partial \ln Z}{\partial \beta}\right)_v$ on Z és la funció de partició canònica.

(a) Calculeu $\overline{E^2}$ en termes de Z

(b) Calculeu la dispersió $(\Delta E)^2 = \overline{(E - \overline{E})^2} = \overline{E^2} - \overline{E}^2$. Demostreu que:

$$\overline{(\Delta E)^2} = \frac{\partial^2 \ln Z}{\partial \beta^2} = -\frac{\partial \overline{E}}{\partial \beta}$$

(c) Demostreu que la desviació estàndard $\sigma_e = \sqrt{\overline{(\Delta E)^2}}$ pot expressar-se, si mantenim fix el volum, en termes de la capacitat calorífica: $\sigma_e = T(kC_v)^{1/2}$.

3. El valor de l'energia nuclear ϵ_n per a estats excitats és extremadament gran i, per tant, els termes $e^{-\frac{\epsilon_n}{kT}}$ són menyspreables a temperatures no excessivament elevades. Així, la funció de partició nuclear resulta ser

$$f_{nuc} = \sum_i g_{nuc(i)} e^{-\frac{\epsilon_i}{kT}} \approx g_{nuc(0)} e^0 = g_{nuc(0)}$$

Algunes molècules diatòmiques, com ara H_2 i D_2 , han ser tractades com mescles de dues espècies, que anomenarem molècules *orto* i *para*. Aquestes es distingeixen per les propietats de simetria de les seues funcions d'espín nuclear. La degeneració de l'estat fonamental per a aquestes molècules *orto* i *para* és (perquè?):

$$g_{nuc(0)}^{orto} = (I+1)(2I+1) \quad g_{nuc(0)}^{para} = I(2I+1)$$

on I és el número quàntic d'espín dels nuclis ($I = \frac{1}{2}$ per a l'H i $I = 1$ per al D).

a) Demostreu que per a l' H_2

$$x^{orto} = \frac{f^{orto}}{f} = \frac{3f_{rot}^{orto}}{3f_{rot}^{orto} + f_{rot}^{para}}$$

b) Deduiu l'expressió

$$\left(\frac{\partial x^{orto}}{\partial T}\right)_V = \frac{x^{orto}}{NkT^2}(U^{orto} - U)$$

Nota: Considereu el cas de H_2 a baixes temperatures on $f_{elec} = f_{vib} = 1$.

Examen de Química Física Avanzada   Juny-2005

Nom, Cognoms:

PROBLEMES   (50%)

Podeu fer ús de fins a dos llibres i de les taules de caràcters i de les de productes d'irreps.

Segon parcial 1 hora 15 min.

1. Calculeu el temps de vida mitjana del primer estat excitat d'un electró confinat en una caixa monodimensional de longitud $L = 10 \text{ \AA}$. Ajuda: $E_n = \frac{h^2 n^2}{8mL^2}$.
2. La constant rotacional de la molècula OCS és $B = 0.2077 \text{ cm}^{-1}$. Determineu la separació (en cm^{-1}) entre els màxims de les branques P i R a 300K.
3. L'espectre IR/Raman de la molècula SF_6 mostra les següents senyals intenses:

cm^{-1}	525	615	642	775	984
espectre	Raman	IR	Raman	Raman (polarizada)	IR

(1)

- (a) Comproveu (hi ha prou en comprovar) que els modes normals del SF_6 presenten simetries A_{1g} , E_g , T_{1u} (2), T_{2g} i T_{2u} .
- (b) Determineu la simetria dels modes d'estirament d'enllaç (stretching).
- (c) Assigneu l'espectre (justifiqueu l'assignació)